

POMEN KNJIGOVODSTVA V KMETIJSTVU

Beseda knjigovodstvo med kmeti ne zveni najbolj domače. Lahko bi rekli, da gre za precejšen propad med teorijo in prakso na tem področju. Težko si je zamisliti kmeta, ki bi raje prejel v roko svinčnik in papir ter bral računovodske predpise, kot pa opravljal z delovnim strojem in orodjem. Razloge lahko iščemo predvsem v slabi poučenosti o praktičnosti uporabe knjigovodstva v kmetijstvu, kmetje pa so prezaposleni z tehničnimi vprašanji.

Prav tako so kmetije večkrat mišljenja, da knjigovodstvo ni potrebno, predstavlja jim veliko težav in navsezadnje je tudi finančno breme. Vendar dejstvo je, da je vodenje knjigovodstva v kmetijstvu prav tako pomembno za kmeta oziroma celotno kmetijo, saj je namenjeno poznavanju gospodarskega položaja kmetije.

Z kakovostnimi računovodskimi informacijami dobi kmet celovit vpogled v rezultate gospodarjenja na kmetiji, s tem pa tudi možnost odločanja o boljših rešitvah v poslovanju, omogoča lažje planiranje kmetijske proizvodnje, kar pa navsezadnje pomeni ekonomsko uspešnejše gospodarjenje na kmetiji. Računovodstvo in vodenje knjig se izplača, saj so rezultati uporabni povsod, še posebej pri razbiranju stanja kmetije in njegove rasti.

Knjigovodski rezultati na kmetiji pa povedo tudi mnogo za državo, so pokazatelj dohodkovnega položaja kmetij različnih proizvodnih usmeritev, različnih velikosti ter na različnih območjih s težjimi razmerami za kmetovanje. Vsi ti podatki so temelj za usmerjanje kmetijske politike.

Tako, kot vsi gospodarski subjekti, morajo tudi kmetije pri izvajanju svoje dejavnosti upoštevati veljavno zakonodajo, računovodske standarde, računovodske kodekse ter druge potrebne evidence.

Pri vodenju poslovnih knjig in evidenc, sestavljanju letnih poročil, knjigovodskih listin se uporablja Zakon o gospodarskih družbah, Slovenski računovodski standard (SRS 39), Pravilnik o poslovnih knjigah in drugih davčnih evidencah ter Mednarodni računovodski standard (MRS 41).

Slovenski računovodski standard se ne navezuje posebej na kmetijsko dejavnost, ampak je namenjen vsem malim samostojnim podjetnikom, medtem ko se Mednarodni računovodski standard 41 v celoti nanaša na kmetijsko dejavnost. Mednarodni standard predpisuje računovodsko obravnavanje, predstavljanje računovodskih izkazov povezane s kmetijsko dejavnostjo, ki jih ne obravnavajo drugi mednarodni standardi. Mednarodni računovodski standard govori, da je kmetijska dejavnost uravnavanje biološkega preobražanja živali in rastlin (bioloških sredstev) v podjetju za prodajo, v kmetijske pridelke ali dodatna biološka sredstva.

Davčna osnova od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti se ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov ali na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, če skupni dohodek članov kmečkega gospodinjstva iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti preseže 7.500 eurov. Skupni dohodek na kmetiji predstavlja seštevek katastrskega dohodka, prejetih subvencij in investicijskih podpor ter prihodek od prodaje pridelkov in storitev.

Kmetije morajo razmisliti, kateri način obdavčitve je za kmetijo najustreznejši, ter določiti zavezanca kot nosilca dejavnosti za celotno kmetijsko in gozdarsko dejavnost v okviru kmečkega gospodinjstva. V primeru, da se kmetija odloči za ugotavljanje dohodka na osnovi dejanskih prihodkov in odhodkov lahko izbira med enostavnim in dvostavnim

knjigovodstvom. Odločitev mora javiti pristojnemu davčnemu uradu najkasneje do 31. decembra tekočega leta za naslednje davčno leto. Med letom se izbrani sistem vodenja knjig ne more spremeniti.

Kot zaključek lahko sklenemo, da vsak kmet, kot lastnik svojega podjetja – kmetije si želi, da bi bile vse finančne transakcije (nakupi, prodaja, dobiček in plačila) zabeležene in uspešno vodene. Lastnik kmetije potrebuje različne informacije za vodenje kmetije. Potreba po kakovostnih računovodskih informacijah je odvisna predvsem od velikosti kmetije, razvejanosti dejavnosti, faze razvoja kmetije, v veliki meri pa tudi od znanja in osebnih lastnosti zaposlenih na kmetiji. Te informacije morajo nosilcu kmetijske dejavnosti olajšati poslovne odločitve.

V letu 2013 bodo morale kmetije, ki bodo presegle 7.500 eurov skupnega dohodka na kmetiji pričeti z obveznim vodenjem knjigovodstva. Država nam obljublja poenostavljen računovodski program in standard, namenjen kmetijski dejavnosti, vendar menimo, da je knjigovodstvo in računovodstvo za kmeta časovno potratno in tudi precej zahtevno opravilo, zato si bodo kmetije najverjetneje izbrale računovodski servis za vodenje poslovnih knjig. Ena od možnosti je tudi računovodska pisarna na Kmetijsko gozdarskem zavodu Ptuj.

Glede na to, da se bliža 30. november za oddajo zahtevka za ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov, bomo na kratko še pojasnili pogoje za obdavčitev po normiranih odhodkih. Za takšen način obdavčitve se lahko odločijo kmetije, ki izpolnjujejo naslednje pogoje: ne zaposlujejo delavcev, prihodki iz dejavnosti v zadnjih 12 mesecih, vključno z mesecem oktobrom tekočega leta ne presegajo 42.000 eurov, ter da ne obstaja kakšna druga obveznost vodenja poslovnih knjig in evidenc.

KGZ Ptuj, Janja Šauperl, dipl.ekon.